

**2008 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2006 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

15.11.2007

İ Ç İ N D E K İ L E R

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bürokrasinin değerli mensupları; öncelikle, Sayın İçişleri Bakanımıza ve emniyetin yeni genel müdürüne görevlerinde başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşların bütçesini görüşürken, doğal olarak, güvenlik kavramı üzerinde durduk. Hükûmetin güvenlik politikaları vatandaşımızın, insanımızın güvenlik ihtiyacı üzerinde durduk. Esasen, devletin oluşumunun, devlet örgütünün kurulmasının gerisinde de güvenlik ihtiyacı vardır. Bireyin, insanın güvenliğinin sağlanması ve belirsizliğin azaltılması, devlet örgütünün kurulmasının iki temel gerekçesidir. Devletin kurulmasına paralel olarak, bireyin, insanın devlet karşısındaki konumu değişir ve yurttaş'a dönüşür. Yurttaşın, yani, vatandaşın devletin, devletten ilk beklediği, kendi güvenliğinin sağlanmasıdır ve yaşamındaki belirsizliklerin azaltılmasıdır. Bu çerçevede, insanın, vatandaşın devletin kurallarına veya bu kuralların temelinde yer alan Anayasaya katılımında bulunma, Anayasaya göre şekillenen kurallara itaatte bulunma, uyma yükümlülüğü de doğar. Bu koruyucu devlet anlayışıdır. Devletin bu vasfı hiçbir zaman değişmemiştir. Bundan sonra da değişmesi mümkün değildir. Yani, devlet vatandaşın güvenliğini sağlayacak, dış güvenlik dediğimiz dışarıdan gelen saldırılara karşı silahlı kuvvetleriyle bu güvenliği sağlar. O devletin mülki sınırları içerisinde meydana gelecek birtakım olaylardan, tehlikelerden doğabilecek sorunlara, endişelere karşı da iç güvenlik teşkilatı vatandaşın güvenliğini sağlayacaktır.

Peki, biz, bugün neredeyiz, buna gelelim. Şu anda vatandaşımız ihtiyaç duyduğu güvenlik ortamını yakalayabilmiş mi, huzur içinde yaşıyor mu, endişesiz yaşıyor mu diye bakarsak, bu durumun hiç de kolaylıkla “evet, yaşıyor, sorun yoktur.” şeklinde bir cevapla yanıtlanmasının mümkün olmadığını görüyorum. Biraz önce bir arkadaşımız bazı rakamlar verdi, ben de şahsa karşı işlenen suçlarla ilgili olarak, 2005 ve 2006 yıllarını kıyaslayan bazı rakamları vermek istiyorum. Sadece iki yıl. Toplam suç sayısı, şahsa karşı işlenen suç sayısı 2005 yılında 196.380 iken, bu rakam 2006 yılında 319.675'e çıkmış durumda.

Burada, alt kalem olarak sadece darptan örnek vermek istiyorum. Bu sayı darp suçu 2005 yılında 46.612 iken 2006 yılında bu 71.564'e çıkmış. Bu rakamları alt kalemler itibarıyla çoğaltmak mümkün. Bu tablo şunu gösteriyor: Kentlerimizde güvenlik ihtiyacı vardır. Güvenliği sağlanması sorunu vardır. Vatandaşımız giderek özellikle kentlerde daha güvensiz bir ortamda yaşamaktadır. Güvenlik azalırken, vatandaşın güvenlik ihtiyacı artarken, bu çerçevede artan tek şey çelik kapı satışlarıdır değerli arkadaşlar. Çelik kapı şirketlerinin satışlarına baktığımızda, bilançolarına baktığımızda, bakmadım ama, bilançolarının da aynı doğrultuda rakamlar vereceğini sanıyorum, çelik kapı şirketlerinin önemli ölçüde çoğaldığını ve satışlarının arttığını görüyorum. Bunu Hükümetin dikkatine sunuyorum. Ayrıca, Sayın Bakandan, Türkiye'de çelik kapı satışlarına ilişkin olarak bir bilgiyi benim için değil ama kendisi için alması hâlinde, burada da çok çarpıcı bir sonuca ulaşacağını ben tahmin ediyorum.

Değerli arkadaşlar, durum böyleyken, emniyetin, emniyet teşkilatımızın güçlendirilmesi ihtiyacı varken, emniyet teşkilatımızın bir zaaf içinde olduğu görüşünde değilim. Emniyet teşkilatımız güçlü bir teşkilattir. Ancak, bu güç yeterli değildir. Artan güvenlik ihtiyacı karşısında, emniyet teşkilatımızın güçlendirilmesi ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç, geçen sürede karşılanmış değildir. Örnek veriyorum, Hükümet, kamu vakıflarının, kamu hizmeti görmek amacıyla vatandaştan para toplamasını engellemiştir. Bunu olumlu bir adım olarak buluyoruz. Vatandaşa sunulacak hizmetlerin karşılığı vatandaştan vergilerle alınır. Diğer kanuni gelirle alınır. Vakıfların herhangi bir şekilde bir gelir toplaması gibi bir yetkisinin olmaması gerekir. Ama bir de yaşadığımız bir gerçek vardır. Bu vakıflar Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı bir hizmet veriyordu. Şunu öğrenmek istiyorum: Bu vakfın bu hizmeti vermesi herhâlde söz konusu değil veya oldukça sınırlanmıştır artık. Peki, vakfın daha önce vermiş olduğu bu hizmetler, örneğin emniyet teşkilatına araç alımı, emniyet teşkilatının bina ihtiyacı, donanım ihtiyacı, bilgisayar ihtiyacı, bugün bunlar bütçeden karşılanmakta mıdır? Bir uygulamadan vazgeçerken, bunun eğer kamu hizmetinde bir aksama yaratması söz konusu ise, bunun da önleminin Hükümet tarafından alınmış olması gerekirdi. Ben bu çerçevede Sayın Bakandan bilgileri alabilirsem, mutlu olurum.

Değerli arkadaşlar, emniyetin güçlenme, güçlendirilme ihtiyacı varken, geçen dönemde, geçen 59'uncu Hükümet döneminde İçişleri teşkilatımız veya emniyet teşkilatımız atamalarla daha çok meşgul olmuştur. Atamalarla ilgili olarak geçen yasama döneminde verdiğimiz bir örneği burada tekrar sizin dikkatinize sunmak istiyorum. Emniyet teşkilatı güçlü teşkilattir. Bu gücü oluşturan unsurları eğer yok ederseniz, polisin moralini yok ederseniz, polisin motivasyonunu yok ederseniz, polisin yükselmede, terfideki objektif sistemini yok ederseniz, polis teşkilatı iyi çalışmaz. Bakın, atamalardan size örnek veriyorum. Poliste birim amirliğinin 2003 ve 2005 yılı terfilerinde objektif davranılmamış, kıdem sıralamasında ilk yüzde yer alan polislerden ancak 7'si terfi ettirilirken, diğer terfiler ağırlıklı olarak kıdem sırası 250 ve sonrasında olanlardan seçilmiştir. Bu atamadan bir örnek.

Polisin motivasyonu nasıl kırılıyor? Bir örnek de ondan vermek istiyorum. Geçen Hükümet döneminde Van'da bir uyuşturucu operasyonu sırasında eski bir milletvekili silahlı adamlarıyla bir polis merkezini basmış, bazı polisleri darp etmiş ve uyuşturucu işine karışan oğlunu, polisleri etkisiz hâline getirdikten sonra alıp kaçmıştır. Bu olağanüstü bir zaftır değerli arkadaşlar. Bir eski milletvekili hangi güce dayanarak bunu gerçekleştirebiliyor? Ve bunun karşısında biz hâlâ emniyet teşkilatının kadro ihtiyacını karşılamıyoruz, emniyet teşkilatının donanım ihtiyacını karşılamıyoruz, emniyet teşkilatının araç ihtiyacını karşılamıyoruz, emniyet teşkilatının vatandaşın ihtiyaç duyduğu güvenlik hizmetini karşılayacak şekilde gücünü artırmıyoruz. Tablo bu.

Değerli arkadaşlar, buradan bir başka konuya geçmek istiyorum. Emniyetle ilgili bir konuya daha değinerek bir başka konuya geçeyim. Sayın Bakan bazı operasyonlardan söz etti Atabeyler örgütü gibi. Yazılı metinde bulamadım, herhâlde konuşma metninde var

veya yazılı metinde varsa da dikkatimden kaçtı. Bu operasyonların sonucu ne oldu Sayın Bakanım? Örneğin Atabeyler. Şimdi, polis operasyon yapıyor, kamuoyuna takdim ediliyor, daha sonra, yargılama sonrasında beraatle sonuçlanan birçok olay görüyoruz. Mesela bir dönem gayet iyi hatırlıyorum, Bursa'da, perde operasyonu adı altında, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü suçlu olarak kamuoyuna takdim edildi ve o genel müdür daha sonra perde, işte, hep tiyatronun perdesinden yapılan alıntıyla isimlendirilmiş olan bir operasyon. Bu isim bulma işini emniyet teşkilatı gayet iyi yapıyor. Ama sonra basından okudum o perde operasyonunun zanlısı olan eski genel müdür beraat etti. Bunları çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, ek süre veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu operasyonları tabii ki emniyet teşkilatımız yapabilir ama operasyona konu olan insanlarımızı peşinen kamuoyu önünde, vatandaş önünde suçlu izlenimine sokacak görüntülerden kaçınmak gerekir.

Yine bir uygulamadan söz etmek istiyorum. Zanlıları polis yakalıyor. Kameralar hemen o yakalanan kişileri gösteriyor, emniyete veya adliyeye götürülüyor zanlı. Kolunda iki tane polis, iki kolunda iki polis. Bu insanın kaçması söz konusu değil Sayın Bakanım. Bu insanları rencide etmeye gerek yok. Daha modern bir yöntemi bizim bulabilmiş olmamız gerekir. Bu ünlü bir kişi olabilir, kamuoyunca bilinen bir kişi olabilir, bilinmeyen bir kişi de olabilir, normal bir vatandaş da olabilir. Yani, kaçma ihtimali söz konusu olmayan, adliyenin bahçesinde bir kişiyi kameralar karşısında iki koluna polisin girerek götürmesini, ben, Türk insanına, Türk vatandaşına, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına bir saygısızlık olarak görüyorum. Siyasetin öznesi bireydir. Siyaset bireyin mutluluğu için yapılır. Siyaset kurumunun görevi budur. Ama bizim siyaset kurumumuz henüz bireyi polisin kolundan çıkararak adliyeye götürme noktasına gelebilmiş değil.

Değerli arkadaşlar, gelmek istediğim ikinci konu, İstanbul'daki deprem konusudur. İçişleri Bakanlığıyla ne ilgisi var demeyin. Bu depremin birinci derece sorumlusu kamu görevlisi İstanbul Valisidir. Deprem Ankara'da, merkezî yönetim arasında birçok bakanlığın belki görev alanına girmektedir. Ancak, bunu koordine edecek, bunu uygulayacak olan İstanbul Valisidir. İstanbul Valisinin ben bu konuda kamuoyuna yakınma dışında, şikâyet dışında bir icraatının olduğunu görmedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, tamamlarsanız...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İstanbul Valimiz arada bir basın toplantısı yapıyor veya bir demeç veriyor basına. Bu demeçlerin ortak noktası henüz daha çözemedik. Örneğin, basında yer alan bir demeci, 14/8/2006 tarihli bir basın organı İnternette çıkardım. Şöyle bir cevabı var: İstanbul'un yapı stokuyla, altyapısıyla insanların bilinçlendirilmiş olup olmamasıyla yasa idari ve teknik altyapı boyutuyla bakıldığında, bütün bunları bir iki yılda, yedi yılda, on yedi veya yirmi yedi yılda tümüyle yapmanın çok zor bir iş olduğunu ama yapılması gereken çok şeyler de bulunduğunu söylemiş İstanbul Valimiz. İstanbul Valimiz, bir umutsuzluk veriyor, bir çaresizlik içerisinde. "Bunu çözebilmek gücüne sahip değilim" in bir itirafıdır bu. 2006 yılında bir kurtarma tatbikatı yapıldı İstanbul'da, bütün kamu kurumları, afet planına göre hareket etmesi gereken kamu kurumları bu planda döküldü. İstanbul Teknik Üniversitesi Profesörü Naci Görür. Sık sık basında demeçlerini okuyorum, Kendisini tanımam. Diyor ki: "Marmara fokur fokur kayıyor, 1999 depremi öncesi belirtiler mevcut. Ben 350 bin liralık bir sensör cihazını alamadım." diyor. Bunu İstanbul Büyükşehir Belediyesinden, İstanbul Valiliğinden istedim, Büyükşehir Belediye Başkanı "Her isteyene her istediğini veremeyiz." diyor. Profesör Dr. Naci Görür her isteyen grubunda. Yani, bu işle sorumlu, görevli birisi değil. Belediye başkanının yanıtı bu. İstanbul Valimiz de bu konuda suskun. Ama öte yandan, bir bakıyorum, İstanbul'da ben giderken, gelirken bakıyorum, devlet bütçesinden yapılmış olan bir kuruma İstanbul Valimiz kendi adını verebiliyor. Bütçeden yapılmış. Bu doğru mudur Sayın Bakanım? Bir valinin kendi görev döneminde bütçeden yapılmış, devletin

kaynaklarıyla yapılmış bir tesise kendi adını vermesi doğru mudur? Yakışık alır mı? Kendisi görevden ayrılır, ondan sonra gelen yönetim, onun adını, eğer hizmetleri varsa bazı tesislere verir.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Son cümlelerim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, adrese dayalı nüfus kayıt sistemiyle ilgili Sayın Bakan bilgi verdiler. Ancak burada benim önümde bir bilgi, 5-6 milyon civarında bir eve gidilmemesi söz konusu. Bunu belki bu nedenle projenin sonuçlanması açıklanmamış olabilir. Sağlıklı bir şekilde bunlara da gidilmiş olacak mı? Yani, sonuçta bu iş sonuçlandı deyip gidilmeyen adresler nedeniyle eksik sonuçlanan bir proje olmamasını dilerim.

Belediye gelirlerine ilişkin olarak söyleyeceğim şudur: Bu mali tevzi, mali paylaşım konusu çok önemli bir konudur bizim maliyemizin. Yani, devletin vergi gelirlerinin merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasında paylaşılması çok önemlidir. Ben şimdi sizin bu konuyu da ele alacağız, çalışıyoruz yönündeki yaklaşımınızı umut verici bir yaklaşım ama ihtiyatla karşılıyorum. Neden? Çünkü, vergi gelirleri azaldı. Toplam vergi gelirlerinde Türkiye 2006 yılının gerisine düşmüş durumda. Faiz dışı fazladaki bir puanlık azalmanın nedeni budur. Devletin vergi geliri azaldı. Devletin vergi gelirinin azaldığı bir noktada, siz, belediyelere, merkezî yönetim gerilerinden pay aktarabilecek misiniz? Daha doğrusu aktarılan payı artırma şansınız var mıdır deyip buna ilişkin bir soruyu sorarak konuşmamı bitiriyorum Sayın Başkan.

Mahalli idareler Genel Müdürlüğü Türkiye’de emlak vergisi hasılatını izliyordu. Daha doğrusu ben bu konuda titizlenmişim, önceki bütçelerde sorular sormuştum, şu anda Devlet Planlama Teşkilatı bu geliri tahminle bulmaya çalışıyor elinde veri olmadığı için. Ben de bunu eski görevlerimden bildiğim için Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bunu yapabilir düşüncesiyle sürekli bu bilgiyi talep ettim. 2006 yılında birkaç il dışında bu projenin tamamlandığı söylenmişti bana. Son durum nedir ve buna göre, örnek veriyorum, 2006 yılında Türkiye’de emlak vergisi hasılatı ne olmuştur belediyelerin? Bunu bana söyler misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum şu: Terör eyleminden zarar gören vatandaşlarımıza, bu zararlarının tazmin edilmesiyle ilgili olarak geçen yasama döneminde bir yasa çıkarılmıştı. Uygulama sonucu nedir? Ne kadar vatandaşımıza, ne kadarlık bir ödeme yapılmıştır? Toplam zarar miktarı nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, hemen kısa bir açıklama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim konuşmamda gündeme getirdiğim bir konuya ilişkin olarak Sayın Bakan bilgi verdiler. Benim gündeme getirdiğim konu esas itibarıyla şudur: Polis, operasyon yapacaktır tabii ki, zanlılar yakalayabilir, bu konuda soruşturma yapabilir. Bütün bunlar gayet doğal. Ancak, bu soruşturmalar sırasında veya soruşturma sonucunda oluşturulan dosyaya konu olan kişiler kamuoyuna suçlu olarak sunulmaktadır, takdim edilmektedir. Bu anlayışa katılmadığımı ifade ettim ve bu çerçevede bir perde operasyonundan söz ettim. Polisin zamanında Bursa’da yaptığı bir perde operasyonuna konu olan, Devlet Tiyatroları

eski Genel Müdürünün suçlu olarak kamuoyuna sunulduğunu ve basından izlediğim kadarıyla bu kişinin daha sonra beraat ettiğini öğrendiğimi ifade ettim. Bu bilgiler tamamen basından edindiğim bilgilerdi. Sözü edilen eski Genel Müdürü tanımıyorum. Sayın Bakan yapmış olduğu açıklamada, o Genel Müdürün de üç yılı aşkın bir ceza aldığını söyledi. Oysa, ben Sayın Bakandan bu konunun esasına ilişkin bir değerlendirme beklerdim. Yani, kişilerin bu şekilde kamuoyuna suçlu olarak takdim edilmesinin yanlış olduğu kanaatinde olmasını beklerdim. Yapılan açıklama, polisin işlemlerinin doğru olduğunu teyit eder yöndeydi. Ben de eski Genel Müdürü biraz önce telefonla aradım, sekreterim buldu kendisini bir şekilde. Kendisinin bana yaptığı açıklama şu: “Birçok dosya vardı, öyle bir ceza da mahkeme tarafından verildi. Ancak, Yargıtay bunu bozdu.” Şimdi, Sayın Bakanın verdiği bilgi acaba Yargıtayın bozma aşamasından sonra tekrar mahkemenin verdiği ceza mıdır? Eğer bu bilgi yoksa, Sayın Bakan tabii ki kendisine verilen bilgiye göre bize bilgi verdir. Ben bunu gayet iyi biliyorum. Ama, Sayın Bakana bu bilgi verilirken bu bilgiyi veren bürokrasinin de herhalde konuyu çok iyi tartmış, değerlendirmiş olması gerekir. Ama, asıl üzüntü duyduğum konu, suçluların, zanlıların koluna polis takarak, onları adliye bahçesi içinde dolaştırıp, onu kamuoyuna, televizyonlara öyle takdim etmek, kişilerin kişilik haklarını rencide etmek, herhangi bir soruşturmaya konu olan bir kişiyi, daha mahkeme kararı ortaya çıkmadan kamuoyuna suçlu diye takdim etmek... Bu konuların yanlış olduğunu düşünüyorum. Ben esasen bu konuda teşkilatın, Emniyet Genel Müdürlüğünün bir özeleştirici içine girmesini arzu ettim, bunun çözümleri ne olabilir, nasıl yapılabilir, bu değerlendirmeyi arzu ettim. Ama, öyle anlaşılıyor ki, emniyet teşkilatımız aynı tavrını devam ettirecek. Yapılan açıklamadan ben bunu anladım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

.....